

2. Szabó Károly jelenti, hogy a „Székely Oklevéltár“ I. kötetének egybeállításában annyira haladt, hogy a nyomtatás december hó elején megindítható lesz.

3. Finály Henrik bemutatja néhai Torma József magyar Calendarium Diplomaticumának Torma Károly tagtársunk által kiadott s a helybeli r. cath. lyceum nyomdájában díszesen nyomtatott példányát, mely a címlapon és előbeszédén kívül teljesen készen áll. Egyszersmind e munka szerkezetéről előadást tartván, mind elméletileg kifejtette, mind gyakorlatilag példákkal megmutatta ezen oklevéltani naptár könnyű, gyors és teljesen biztos használhatóságát. A bizottság örömmel értesült, hogy ezen irodalmunkban rég érzett hiányt pótoló munka nem sokára közzé lesz téve; addig is a helybeli oklevélbúvárok használatára, kik e munkát régtől fogva kéziratban is sikerrel használták, a bemutatott példányt a muzeumi könyvtár olvasó termében letétetni rendelte.

4. Említés tétetvén arról, hogy a hídkapu lerontása alkalmával némely régiségek kerültek napfényre, melyeknek hova jutásáról a közönség nincs értesítve: Finály Henrik, mint az ezen ügyben működött küldöttség egyik tagja, azt a felvilágosítást adja, hogy a lerontáskor, a kapuba befalazva állott s közönségesen ismert „Iovi Taviano“ kezdetű római feliratos kövön kívül, csak egy ajtófélnek használt s eddig ismeretlen feliratú római kő került napfényre, s ezek az erdélyi muzeum gyűjteményében őriztetnek, a falban talált némi csekély értékű tárgyaknak pedig, melyek oda az építés alkalmával csak történetesen jutottak, teljességgel semmi régészeti becsök nincs.

5. Jakab Elek indítványozván, hogy a lerontott hídkapu érintetlen maradt alapjának, valamint a kapu előtt állott s némi romjaiban maig is meglévő, de nemsokára elhordandó előudvari védmű alapfalainak megvizsgálására a bizottság tegye meg a kellő lépéseket, határozatott, hogy midőn az egyik gázvezető cső éppen ezen a helyen a városba be fog vezetetni, bizottságunk az említett előudvar területén saját költségére tétesse meg a szükséges ásásokat.

6. Elnök gr. Lázár Miklós előadja, hogy Tinkovai Macskássy Ferencz, mint családja levéltárának gondviselője, e levéltárt, melyben Temes-, Torontál-, de különösen Krassó- és Szörényi vármegyére és a régi szörényi bánságra több száz darab eddig ismeretlen s

köztök sok igen nevezetes oklevél található, Pesty Frigyes részére, ki ezen vármegyék monographiáján dolgozik, nemcsak a legszívesebb készséggel megnyitotta, hanem a levéltár e célra használható összes okleveleit hozzá eredetiekben Pestre is fölküldte. A Macskássy családnak hazai tudományosságunk ügye iránt tanúsított ezen buzgó érdekelt-ségéért s valódi dícséretes példáulúlt föltüntethető szíves közlékenységéért az ülés egy értelemmel köszönetet szavazott s azt jegyzőkönyvileg is kifejeztetni határozta.

— **A magyar tudományos Akadémia** ez idő szerinti történettudományi működéséről nem sok jelenteni valónk vagyunk. A november 21-iki ülésen Mátyás Flórián tartott — szokott heves, polemizáló modorában — értekezést Anonymus korának meghatározásáról, azonban inkább nyelvészeti, mint történelmi érvekkel harszolvá. Toldy állításai ellenében azt bizonyítgatja, hogy a Névtelenben előforduló nyelvtani ösformák még a XIV., XV., sőt XVI-ik századokban is fenn voltak; nem áll tehát, mintha Anonymus, mint éppen régi nyelv-ido-mainál fogva vitattatik, a XI. vagy XII-ik századból való volna. Értekező szerint Névtelenünk minden valószínűség szerint a XIII-ik században élt és írt volna; de hogy mikor? közelebbről meg nem határozható, és önmagából s az eddig ismert kútfők egybevetéséből bajosan is fog valaha meghatározhatózni.

A II-ik osztály ez idei utolsó ülése december 12-kén leend, azonban történettudományi értekezés akkorra sincs bejelentve, bennünket tehát közelebbről nem érdekel.

Új évtől kezdve az akadémiai ülésrend akkép van megállapítva, hogy havonként mind a három osztály egy-egy ülést tartand, míg a negyedik hétfőn, mindig összes gyűlés lesz, értekezések és osztályi tárgyak kizárásával. És így az egyesített történet-, törvény- és államtudományi s bölcsészeti osztályoknak az egész évben összesen csak kilencz ülése leend, — a mi bizony szép kevés, és a Történelmi Társulat fennállásának szükségét nagyon élénken bizonyítja.

— **Törökverő Thúry György ingóságai.** A XVI-ik század egyik legnagyobb hőse, a sáigetvári Zrínyivel méltán párvonalba, sőt

tán föléje tehető vitéz Thúry György, ki Palota várát oly hősileg megvédé, majd a fejevári pasát elfogá, s ki mint a Sziget ellen állított fővégelynek Nagy-Kanizsa várának és az összes dunántúli végeknek főkapitánya, annyi merész csatát vívott a török ellen, és pedig — legtöbbször saját, bámulatos személyi vitézsége által — mindig diadalmasan: végre, mint tudjuk, 1571. ápril első felében Kanizsához közel, Orosztonynál, kevesedmagával, a reá leselkedő sok török által véletlenül megróhantatva, — maga is elesett. A kemény vitéznek, a császár által aranylánczezel kitüntetett lovagnak s híres bajvívónak elhullta — ki Miksa király koronázásakor a köpcsényi mezőn minden nemzetek viadorait legyőzé — Európára szóló esemény volt, — telvék az egykorú históriák véle. Mily javak — különösen ingóságok — maradtak vala azonban utána? eddig nem ismertetett. Most, vasi kirándulásunk alkalmával, meglettük a Szelestey-család iratai közt az elesett Thúry György javait előtüntető eredeti leltárt, mely annál nevezetesebb, minthogy mindjárt a nagy hős eleste után iratott, Kanizsán és Vár-Keszőn, Thúry György családi várában. Érdekes látni e különben műtörténe'i és nyelvészeti becsesl is bíró terjedelmes lajstromból, hogy a nagy hős vagyónát jobbára csupa fegyverek és vitézi öltözetek, lóra, nyeregre és táborozáshoz való szerek és eszközök képezték, — míg clenodiumai között császárok által, ragyogó hőstetteiért ajándékozott drága billikomok és aranylánczok fordúlnak elő. Megtanuljuk e leltárból továbbá, hogy Thúry Györgynek — ki a Hontból Dunántúlra szakadt régi, Középtúri Thúry nemzetségből eredett — családi lakóvára a Rába mellett Vár-Kesző vala, a hol lakodalmát is tartá, s clenodiumait tárházában őriztette. Ide küldözé a törököktől elnyert bonesokokat és török rabjait, kik közül az előkelő Arszlán aga váltsága — mint e leltárból látjuk — azon időben igen nagy összeg: 3000 frt volt.

Thúry Benedek, ki a leltárban mint Györgynek megbízott s kedvelt rokona fordul elő (mert drágaságaival ékesgette őt) vagy György öcsésének és vitézi társának: Farkasnak vagy hű rokona s a palotai kapitányságban utóda: Thúry Mártonnak lehetett fia, bár a család nemzékrendén (l. Nagy Ivánnál XVIII. k. 191—192. l.), melyben azonban sok a hézag, nem említetik. Mert ama későbbi Thúry Benedek, ki a XVII-ik század derekán virágzott, s ifjabb, Györgyöt és Benedeket, Istvánt s a pápai kapitány: ifjabb Thúry Farkast nemzette, — össze nem tévesztendő ezen XVI-ik században élt idősb Thúry Benedekkel.

Györgynek házasságából csak három leánya maradt; megfogható tehát, hogy fimaradéka nem lévén: mint hadi ember, unokaöcsését kegyelte és segítette a vitézi pályán.

Az sem érdektelen, a mit szintén e lajstromból tudunk meg, hogy Györgynek birtokai Vár-Keszőn kívül Szanyon, Marczaltőn és Csanakon valának.

De lássuk már az okmányt, mely két összevarrott ívre pontonként külön-külön sorokban írt e leltárt tartalmazza:

1571.

23 Aprilis

Az megholth Nehay Vitezleo Thwry Györgnek
Halalavtan menný marhaya*) maradoth
arwlvalo regestrum Kezeoben;

Az lowaz mester hazaban Kanisan
volt ez talaltatott:

Het szablya fek segh nekwl, 7. Kettőfeken valo lancz 3. Zabla, keoz 2. Egj kwrachemos (kerecsenes) farmetrengh, 1. Ket kettős kengyel zý, 2. Egj kopia tok, 1. Niolech fek 8. Eott has ala valo keoteofek 5. Hath kantar fek 6. Egj szý heüeder 1. Ket szwgleö 2. Eöth öreg keoteo fek 5. Ket njeregbe valo kengjel vas 2. Ket vÿ kwlan (így) 2. Heüeder 4. Egj eoreg szomak (így) 1. Ket karwas tok 2. Vj keoteo fek 2. Eoth köttes sarkantjw, 5. Mas fel emberre valo chomb vas, 1, 1/2. Egj teüe zwr heüeder 1. 73 patko, 73. Keth pokroch belles, 2. Egj zwr pokroch 1. Egj aranas hegiester 1. Ket pancher keztiw. Egj rez, 2. Harom vas keztiw 3. Harom kopia vas, 3. Egj tabla viaz 1. Egj kettős vas es harom vall vas. Egj on kopia tok, 1. Egj pancher tok 1. Vasfazek 3.

Az Kanisay Istalloba vagon:

Njolch pokroch kiken az lowazok haltanak. Tyzen negjed fel köttes sas szarnya, 14. Forgo toll 5. Eott parazth sýsak 5. Harom sator 3. Heth szwr pokroch 7. Nyolch pokroch belles 8. Keth izak (iszák = tarisznya) 2. Egj kulan 1. Egj atalag eezeth.

*) Értsd = ingó jószága, és lábas jószága.

Az Kanisay tarhazba talaltot Marha:

Egh tubaban (zsák-tarisznya, kis hara) vagyon paplan 1. Egh vörös Barson heoz Ber (hiúzbör) suba 1. Veress kamuka nest suba 1. Fejer kamuka Dolman 1. Egh feolseo ruha aranyas atlach 1. Egh veorös atlach Dolman 1. Egh aranyas atlach Dolman 1. Egh eoregh fekethe Barson Heoz ber suba 1. Egh Darab fejer Dupla tafota 1. Egh Darab szederyes atlach 1. Egh Darab tündökleo dupla tafota 1. Egh Darab feyer atlach 1. Egh veores Atlach dolman 1. Egh nest mente fekete Barson 1. Egh granath köpöniegh 1. Keth öreg parduch Ber suba 2. Egh nest kapi (Kappe?) fenix toll benne 1. Ket Chafrag (czafrag = csótár, nyeregtakaró) aranyas Lelesz (?) 2.

Masyk Ladaba vagyon:

Parduch Ber 16. Ket nest Ber 2. Nestell belleoth pozto sűweg 1. Fel Veg saya veoreos $\frac{1}{2}$. Egh Darab granath 1. Egh atlach paplan 1. Keth tőrba 2. Egh eoregh szomak (igy) 1. Egh kichin szomak 1. Egh hat Berezna 1. Nyolch veg Bagazja 8. Chiznak (igy) és papuchok 10. Tizen ött heweder 15. Egh szabljja tarsolj. Egy ezüst gomb rajta 1.

Harmadyk Ladaba vagyon:

Egy szönjeg 1. Aranyas forgo toll 3. Egh fejer choltar 1. Harom seliem Eö 3. Keth Darab szödöries tafota 2.

Ennek feoleotte vagyon:

Farkas Ber 16. Karmasin Ber 26. Zattyan Ber 55. Tarka zatjan 2. Egh vas homlok Eleö tollastul 1. Harom tholzar 3. Ket fék, skallat 2. Heweder 1. Egh köpönjeg 1. Heth eoreg tanizra 7. Apro taniztra 32. Keoteofek 15. Farnetreg 3. Negj keotes herméch zy 4. Egh kylan 1. Harangos szig eleo 12. Egh tholzar 1. Egh pokroch Belles 1. Tizenharom szűrpokroch, 13. Pakroch Belles 8. Kéth karman suba 2. Egh fejer szöniegh 1. Neg lasnak 4. Eöth ködmen Belles 5. Egh pancheros Barson sűveg 1. Hat aranyas Sisak 6. Egh pakroch Belles 1. Eöth hegjester (hegyes tör, dragon) 5. Negj pallos 4. Hath hozzu puska 6. Morda (mordály) puska 12. Egh hegiester chjnalatlan 1. Keth pokroch Belles 2. Harom pancher 3. Egh zönyegh 1. Egh fekethe karman suba 1. Harom choltar (csótár) 3. Egh hithwan ewsteos Bozoganj 1. Keoteo fek 14. Harom kar vas 3. Egh Belles pokroch 1. Sator 3. Keth pancher,

vj 2. Egh pancher keztyw 1. Niolch tokba niolch bokor gem toll 8. Tyz bokor pawa toll 10. Egh tatar pays 1. Egh Darius kard 1. Egh honchar 1. Keth aranyas fegwer derek 2. Tyz apro szomak 10. Egh kwrachen (kerecsen) 1. Egh öreg tanyzra 1.

Az Kezey tarhazba talaltatot:

Keth veores giapias chiolar 2. Egh hozzw puska 1. Egh szwnioqh halo 1. Negh njeregve valo zigheleo 4. Egh farmetring es szwgh eleo, atlaez 1. Harom eoregh Zomak 3. Keth vas rosta 2. Eöreg (= nagy) wy on talak 21. Közep talak es egjeb fele talak kiketh mindennap jartatak (értsd: körülhordoztak) 22. On tanjer 51. On kannak öregeok (nagyok) 8. Eöreg rez kanna 1. Teoreok toll 4. Rez gyergja tarto 15. Rez tepesia (tepsi) 3. Egh rez medenche mosdoiawal 1. Vago kes 6. Egh tokba negj palachk 4. Egh Eöregh pleh lampas 1. Vas fazekak 17. Roka Ber 56. Farkas Ber kettö, 2.

Egy Ladaba vagyon:

Karasia negj wegh 4. Egh papuch 1. Egh varas (varrás?) chizma 1. Keth weg Istaneth 2. Köpönyegh 7. Egh pokroch belles 1. Zönyeg tizenmegj 14. Egh granath feolseo ruha 1. Egh skallath feolseo ruha 1, Barany Berrel belleth. Heweder 3. Egh kengjel zy 1. Keth fek 2. Eöth pokroch Belles 5. Egh szür pokroch 1. Egh poztó lepedni (igy) *) való lasnak 1. Harom parazth lasnak 3.

(Itt egy negyed iv le van metszve.)

Masodyk Ladaba vagyon:

Keoz paplan 22. Egh fozlan dalman 1. Egh granath nadrag 1. Egh skallath feolseo ruha 1. Egy granath Dolman 1. Egh granath fölseo rwha, mallal Belleth 1.

Maradoth az meg holth vitezleo Twry Geörgnek rabjai, kik valchsagra tartattanak 22. Ezeknek kezessegen menth ell orozlan aga, kinek sarcholasa vol h fl. 3000.

(Innen hiányzik az előbbi $\frac{1}{4}$ -ed ívnek másik lapja.)

*) Lepedni = lefedni, leleplezni; innen: lepedő.

Az Kezeoÿ Belső tarhazba vagy on egy Ladaba
Ezwst mj:

Heth köves kupa, egyben jarok 7. Tizen egy aranyas fedeles pohar
de eggjknec ninch fedele 11. Egÿ ezüst kanna, merő Aranyas 1. Keth
palach (palaczk?) aranyas 2. Egh aranyas cheze 1. Negj villa 4. Kalan
19. Egj nagi öreg ezüst pohar 1. Negj njakba veteo (menteláncz) 4.
Harom homlok eleo 3. Lo orrara valo lanch 2.

Azzonjomnal vagy on:

Egj eoreg aranyas palack kith chazar az Ke-
szwre (?) megnjecszejehe (menyekzőjére) kwldeoth 1. —
Vagjon ismeg egj eoreg aranj lanch, kith chazar
az taborba Ajandokon adoth 1. — Vagion ismeg egj eoreg,
merő aranyas njakba veteo, 1. Vagÿon ismegh egj ezüst s aranyazot
kanna 1.

Thwrj Benedek vramnal vagion:

Egj ezwth pohar 1. Egj villa 1. Egj kalan 1. Egj sarga chapafek
ezwth lanchawal az tarhazba vagjon 1. Harom parduch Ber
Bonchjok wer tek (bonesok vérték?) vagjon rajtok 3. Egj ezwtös
pallós, kith Chazarnak koldenek 1. Egh ezwtess hegjestör
1. Keth ezwsteos Aranyas zablja 2.

Egy Ladaba vagion:

Zönjeg eöreg es apro 24.

Masyk Ladaba:

Vagion seliem paplan 10. Zönjeg 2.

Az Penzes Ladaba vagion:

Tÿz sak penz, kiben vagion somma sommarum keth ezer heth szaz
hethwen hath forinth, es tizen öth penz.

Vagion az tarhazba chizma tizenhet emborre valo, 17.
Keth hozach (kozák?) Bonchok, 2.

Vagion az kezej pinchében 37 hordo Bor, telljek, 37, kikben
vagian akó 550.

Labas Barom Zama:

Borius teben vagion 43. Kéth Bika, 2. Twlykok tawaljak es har-
mad fük 31. Niolch kachola (kaczola = kancza) 8. Keth hereth lo 2.

Ez idej apro Boriw 25. Juhok vannak 80. Ez idej Baranj 35. Gÿznok
vannak az kezej majorba öreg es apro 74.

(Itt egy negyed ív ismét le van vágva.)

Aztagok: Marchaltwÿ Buza 2. Kezeobe az vernal Buza 2.
Szanjba Buza aztag 3, ros aztagh 1. Chanakba egj aztag szena 1.
1570. Eztendöbelj földbeli vetes ros es Buza hoddal 127.
1571. Eztendöbelj tavazj vetes zab es arpa hoddal 120.
Eozj arpa hoddal 20. Ket hold len 2. Keoles hoddal 8. Lencse
hoddal 2.“

(Vége hiányzik.)

A Szelestey-család levéltárában levő eredetiről közli

EÖR-DARMAY ZSOLT.

— **Közlemények a Thurzó-levéltárból.** A történelmünk-
ben oly fényes nevet kivívott, ma már csak leányági utódokban élő
Bethlenfalvi Thurzó-nemzetség levéltárát, melyben állásomnál fogva
bő alkalmam nyílik búvárkodhatni, rövideden ismertetni szándékozom
e becses folyóiratban. Most csak azt említem meg, hogy ezen archivum
Thurzó György nádornak s más családtagoknak a XVI-ik század vége s a
XVII-ik elejéről való mégeddig kiadatlan magánlevelezéseiben különö-
sen gazdag. E legtöbbnyire magyar nyelvű levelekből — melyek nem
ritkán nevezetes történelmi érdekűek — lesz szerencsém, t. szerkesztő
úr szíves engedelmével, a Századokban többeket közzé tenni. Álljon itt
mindjárt kettő: Basta korából, és a kegyetlenségéről elhírhedett
Báthory Erzsébet elfogatásáról.

I.

Thurzó Miklós levele Thurzó Györgyhez Bajmócz-
ról, 1604. december 6-káról.

Zolgalatomath aianlom kldnek mind Uramnak es zerelmes Battiam-
nak. Az ur Isten sok iokkal aldgia megh kdedh es ez mostani keresüsege-
ben vigasztalia megh kdedh, kith kldnek tiszta zivbul eö szenth felsegetöl
kivanok. Mivelhogy kgd es asszoniom eö klme egessege felöl semmi
bizoniost nem erthetek, ennekokaerth akartam kgedh ez levelem altal
megh talalnom, kerven kdedh, irion maga es aszoniom eö klme egessege
felöl: erülhessünk az en atiamfiammale gietembe az kteo io egessegen.
Hirth kldnek egiebeth nem irhatok: tegnap estve indultam vala generalis
congregatoria Nitrara, de az gonosz utnak miatta tovab tegnap nem